

J. KRISHNAMURTI

AZ ÉLET A CÉL

Mint a felhő, melyet sietve hajt a szél, hegyen, völgyön át, úgy rohan az ember az éle-
ten keresztül. Nincs kitűzött célja, nem ismeri az élet értelmét, olyan mint a felhő, melynek
nincs nyugalma, völgyről-völgyre száll, nincs megállása, csendje, békessége. Céltalan élete
értelmét nem látja; ezért lelkében és a világban káosz és sötétség van.

Mi az élet célja? *Életszabadság, az Élet felszabadítása a forma bilincseiből.* A felsza-
badulást akkor érzük el, ha minden tapasztalaton túl vagyunk már, tehát minden tapasztalás
fölé emelkedünk. Szeretném megértetni veletek, hogy csak úgy tölthetitek be az élet rendelte-
tését, - miként én beteljesítettem azt – ha örömmel fogadtok szívetekbe minden tapasztalatot,
akár örömteljes, akár szomorú: csak így lesz az életek, mint az esőcsepp teljes, egész. Ti
rettegtek a szenvedésektől és azt hiszitek, hogy az valami félelmetes, amit takargatni kell.
Pedig az átélt szenvedés erőt ad, erőt a további küzdelemre, mely szintén csak tapasztalatgyűj-
tés. Hívjátok a küzdelmet teljes szívetekkel, s ne tegyétek félre, ne kerüljétek el, mert a szen-
vedés adja a megértés zamatát, ő a vonzalmak megteremtője, mely megtanít együtt érezni az
élettel. A szenvedés, a gyönyör, a gonosz és az igaz mély értelmet rejt, ha a célt már felismer-
tük, mert a cél ismerete vezet a megértéshez.

Az Igazság elérése az Élet kibontakoztatása: ezért lehetőleg segítsük elő, hogy minél
teljesebben kifejeződhessék. Számomra az egyedüli cél, az egyetlen világ, mely maradandó és
örök: az Igazság világa. Aki egyszer ide bepillantott, - már itt a küzdelmek világában, maga
előtt látja az örök végcélt. Bár mulandók között bolyong, és sokszor téved az árnyak homá-
lyába, már a kitűzött cél irányítja életét: elnyerni a felszabadulást, minden vágy, minden ta-
pasztalat, minden szenvedés és küzdelem bilincse alól. Aki igazán arra vágyódik, hogy meg-
ismerje az örökkévalót, az mindenképp előtt ezt a célt kell maga elé tűzze. Nem mások célját,
mások látományát, hanem azt, mely saját szenvedéseinek tapasztalataiból született meg. Ha
valaki előtt ez a cél már egyszer felvillant, fényt áraszt kuszált gondolataiba és rávilágít az
élet értelmére. Szeretném, hogy a ti elmétekben is – úgy, amint az enyémben – ez legyen
minden gondolat és minden érzés alapja.

Ha egyszer felismertétek a célt, legyetek művészek, gazdálkodók vagy nevelők, akkor
már nem a múlandóság árnyékában alkottok, hanem az örökkévalóság csarnokában. A legtöbb
embert bilincsbe veri a jelen. Jelenük óriási árnyékká dagad, és ennek homályában alkotnak
az Igazság megértése nélkül. Az örökkévaló megértéséhez tudniuk kell, hogy az Igazság egy,
egy az Élet is, bár nagyon sokféleképpen fejeződik ki. Csakhogy az emberek inkább az élet
kifejeződésében keresik az egységet s nem magában az életben. Magának az életnek nincse-
nek árnyalatai, nincsenek határai és korlátai, a különbséget csak azok látják, akiknek az élet
csupán háttér és nem önmagukat tekintik háttérnek, vászonnak, melyre a képet majd az élet
vetíti.

Meggyőződésem, hogy a mostani káosz, aggodalom és küzdelem abból támadt, hogy
az Életet bilincsbe verték, megbénították, és az Igazságot körülhatárolták, és feltételekhez
kötötték. Az emberek az egész világon határt szabtak az Igazságnak, lecsökkentették és leve-
zették az erejét. Én a „levezetés” fogalmát technikai értelemben használom, mint az elektro-
mosságot egy erőműben. De az Igazságot így lefokozni, csökkenteni nem lehet. Ezért az em-
berek árulói lettek az Igazságnak. Nem az Élet megértése volt a legfőbb céljuk, hanem a kü-
lönözés tanokban, a sok Istenben és vallásokban való hit. Pedig az Élet megértése mindennél
fontosabb, sokkal lényegesebb, mint a számtalan hittétel, mindenféle dogma, vallások és el-
méletek szolgálása.

Hiszen vallottatok már sokféle hitet, ragaszkodtatok különböző dogmákhoz, felfogá-
sotokat, életeket hittételekhez kötöttétek, és vallások szolgálatába állítottatok, és mégse

találtatok meg a maradandó boldogságot. A régi határokat újakkal cseréltétek fel, egyik kalitkából a másik, talán egy kicsit tágasabb ketreche költöztetek át, de nem élt bennetek a vágy, hogy széttörjete minden korlátot, mely bezár és elválaszt, rombol, és szenvedést okoz. Mivel az Életnél előbbre helyeztétek a hiteket és dogmákat, és az Élet fölé helyeztétek a vallásrendszereket, ezért következett be a vesztéglés és tespedés. Megköthetitek-e a tenger vizét? Markotokba szoríthatjátok-e a szeleket? Szerintem a vallás megkövült emberi gondolat, amelyből templomokat és egyházakat alkottatok. Mikor egy szellemi, isteni törvényt, isteni rendet, külső tekintélyhez láncoltok, már abban a pillanatban korlátoztátok és elfojtottátok az Életet, melynek felszabadítására és beteljesedésére vágytok. Ahol korlátok vannak ott megkööttség van, mely végül szenvedéssé válik. A világ ma a bilincsbe vert Élet képe. Felfogásom szerint a vallások a dogmák, a hittételek nincsenek szerves összefüggésben az élettel, s ezért az Igazsággal sem.

Az élet a mindennapi apró eseményekből szövődik, melynek irányítása a kezünkben van. Felhasználhatjuk azokat, nagyot alkothatunk belőlük, de épp úgy megsemmisíthetjük, elpusztíthatjuk, ha hiányzik belőlük a megértés. Az élet szövevénye a kezetekben van és a ti hatalmatok és nem más uralma alatt áll. Ha életetek irányítását más uralma alá helyezitek boldogtalanság lesz az eredménye, mert az autoritás, mint a fa törzse ledönthető, s így az enyhülés, amit árnyéka nyújtott megsemmisülhet.

Ha az Igazságot így korlátozzátok és meghamisítjátok, félelem költözik szívetekbe és elmétekbe, a jó és rossztól való rettegés, a kicsinyes erkölcsi felfogások súlya, a menny és a pokol borzalma. Erre a félelemre alapítjátok megszámíthatatlan hiteitek sokaságát, melyek korlátok közé zárják az életet. Félelem él bennetek és azért keresitek a megnyugvást. Én pedig azt mondom nektek, ne megnyugvást, hanem megértést keressetek. A vigasztalódás keresése az Életet bilincsekbe veri; míg a megértés vágya Életszabadságra vezet. Ezt a szabadságot pedig csakis a tapasztalatok útján lehet elérni. Van-e más igazi megnyugvás, mint az Igazság megértése? Ti küzdelem és könnyek nélkül akartok célhoz érni. A legtöbben lelki gyógytárakat keresnek, a félelem ellenszereit – s ezért kívánnak külső segítséget, külső támaszt. Féltetek szembenézni saját gyöngeségeitekkel: nem mertek szembeszállni magatokkal és győzedelmeskedni önmagatok felett. Tapasztalatlanságtokban nem ismeritek a nagy magasságokat, a nagy egyedülletet, a nagy magányt és az örök életet. Azért azt hiszitek, hogy magatokkal kell hozzátok a barátaitokat, a templomaitokat, a szokásaitokat, erkölcséteket, méltóságotokat, kötelékeiteket, szertartásaitokat és vallásaitokat. E nagy magasságokban mindezek fölöslegesek.

Az ember a jelen homályába bonyolódott és ez idézi elő szenvedéseit. Az élete szakadatlan küzdelem, folytonos tülekedés, szüntelen harc és állandó szorongás. A jelenen áthatolva elérni az örökkévalóságot, ez az ember igazi célja, rendeltetése. Mindenki maga kell kivájnja azt az alagutat, mely közvetlenül az Élet céljához vezet. Ez az alagút, amely az élet betöltéséhez vezető egyedüli ösvény, tibennetek van. Ebben az alagútban nem fordulhattok vissza többé, mert magatok mögé dobtátok mindazt, amit kiástatok. Itt csak előre mehettek. De az igazság felismerése által juthattok előre, mert enélkül nincs haladás. A mi életfeladatunk erős elhatározással menni előre, hogy a jelen árnyékain túl megtaláljuk az örökkévalót.

Ha már egyszer magatok elé tűztétek a célt, mely az Élet beteljesítése: vagyis a vágyak, tapasztalatok, fájdalmak és szenvedésektől való felszabadulás, - akkor az alagúton keresztül vezető út is gyönyörűsége lesz számotokra.

Tudom, mennyi kérdés támad lelketekben szavaim nyomán, mennyi mindent nem tudtok majd összeegyeztetni azzal, amit hirdetek. Sokan mondják majd: ezt hirdették, - erre buzdítottak, - ezt mondták nekünk – ilyen szellemben tanítottak, neveltek bennünket. Ezzel szemben nincs mit mondanom. Akit szomjúság gyötör, iszik majd a forrás vizéből, aki nem szomjas, egyszerűen elhalad a forrás mellett. De mert a világ valóban szomjúhozik, s talán ti is egynehányan, jobb, ha az összeegyeztetéssel nem fáradoztok. Miért kívánjátok az össze-

egyeztetést? Ha megkísérletek ezt, eltévelyedtek az összeegyeztetésben, a megalkuvások között. De ha él bennetek a vágy, hogy megértsétek az életet, és készek vagytok megkísérelni ezt, nem szabad, hogy mások vezetésére támaszkodva járjatok az élet útjain, az élet mezején.

Miként a tikkadt föld várja az enyhülést hozó esőt, mely életet ad és zöldbe borítja a pázsitot, úgy várják a szabadság hírét a boldogság üzenetét és az Igazsághoz vezető út felfedezését azok, akik az Élet megértésére vágnak; és oly boldogan kellene fogadják azok is, akiknek kiégett az elméjük és szívéjük, és akiket lenyűgözve tart a félelem. De hogy valaki igazán örülni tudjon a hűvös árnyéknak, a zöldellő pázsitnak, a lombos ágaknak, előbb ismernie kellett az emésztő forráságot, perzselő hőséget, az olthatatlan vágyat egy csöpp víz után. Akik látni kívánják a természet üde zöldjét, akik örvendeznek a hegyekből áramló friss fuvalmaknak, amely esőt hozott, fel kell használniuk minden cseppjét; fel kell halmozniuk szívéjükben és elméjükben, összegyűjtve az elkövetkezendő sok-sok nyárra valót is. Az Igazság az egyedüli balsam, a drága kenet, mely begyógyítja a tapasztalat ütötte bánatsebeket. De ha nem akarjátok igazán szívetekbe és elmétekben fogadni, és nem igyekeztek lehetőleg megérteni, akkor durva félreértések származnak belőle, és téves ítékezés. Én nem törődöm azzal, hogy az Igazságnak hány követője lesz, hanem csak azzal, hogy hányak lesznek, akik az *Igazságot* megértik, és adni tudnak belőle másoknak is, minden mellettük elhaladónak. Azokkal törődöm, akik valóban isznak az Élet vizéből és nem azokkal, akik kis edénybe gyűjtve tartogatják és egy helyben állva gyönyörködnek benne és bálványozzák.

Én az Igazságot megtaláltam, a célt elértem – és az Igazság bennem valósággá vált! Ezért szeretném nektek is megmutatni a megvilágosodás ösvényét. Szeretnék adni nektek a vízből, mely szomjokat csillapítaná, mely zöld rügyeket fakasztana a múltnak halott ágain. Azonban, hogy ihassatok a vízből, az élet bármelyik fokán szükséges, hogy szívetek és elmétek tiszta és minden előítélettől mentes legyen.

Csak ti dönthetitek el, hogy milyen fokú megértés lakozik bennetek: senki más, csak ti tudjátok, mennyit haladtatok, fejlődtetek, mennyivel jutottatok közelebb a célhoz. Ha valaki más mondaná ezt meg nektek, az az Igazságot hamisítaná meg.

Ha valaki nem szántotta fel, nem készítette el a talajt, hiába öntözi meg az eső, természet mégsem hoz. De aki gondosan megművelte, szeretettel és fáradtsággal gondozta földjét, annak, ha majd eljön az eső, gazdag természé érik a vetése.

Ebben nincs semmi titokzatos, vagy rejtett: az Igazság nem miszticizmus, sem okkultizmus. Mindkettő korlát csupán, melyet az ember vont az Igazság köré. Az Igazság nincs összefüggésben a korlátokkal, melyeket rá szeretnének kényszeríteni. Ti folytonosan kerestek a megalkuvást, azon töprengtek, hogyan lehetne az Igazságot, amelyet elétek tárok összeegyeztetni a körülöttetek lévő mellékes dolgokkal. Ezért van küzdelem, lemondás és elégedetlenség, amely meg nem értésből fakad.

Századok szállnak tova – ez nem fenyegetés vagy ígéret, nem is biztatás, hogy a Nirvánába, a Mennyországba vagy a Boldogságba hívogassalak titeket – évszázadok suhannak el, míg végre egy emberi lény eljut az élet igazi céljához, és annak megértését másoknak is nyújthatja. Az évszázados növény egyszer, minden erőit összegyűjtve kibontja szirmait, az arra járók gyönyörűségére. Ha a járókelő bölcs és igazán keres, félretesz mindent, ami kevésbé fontos, mint a virág illata, mindazt, ami nem szükséges ahhoz, hogy megértse Őt, aki elérte a célt és magába szívja az illatot s szívébe, lelkébe zárja a megértést. Az ilyen ember meggyőződik arról, hogy az Igazsággal megalkudni nem lehet, csak az apró, lényegtelen dolgokban lehet megalkudni. Az egész világon mindenki megalkuvást keres, a beléjük nevelt különböző hiteket igyekeznek összeegyeztetni, és nem hallják meg a célhoz jutás diadalhírét, szabadság és boldogság üzenetét, és ezért szívéjük kiszárad és üres marad.

Szeretném, ha szívetek és elmétek az Örök Igazsághoz láncolhatnám – nem kicsinyes értelemben használom e szót, - hogy ne kössön mindaz, ami az Igazság lefokozásából, csökkentéséből származik, mert mindez az Igazság hamisítása.

A legtöbb ember azt hiszi, hogy feltétlenül szüksége van közbenjáróra, az Igazság tolmácsolójára. Én pedig szeretném megértetni veletek, hogy minden közbenjáró szükségképpen leszállítja az Igazságot. Az életnek ilyen közbenjáróra nincsen szüksége. Közbenjáró alatt Gurut, vagyis Tanítót értek. Szűkebb értelemben Tanító nem szükséges, sem az, hogy érzéseink és gondolatainkra megkülönböztető jeleket használjunk. Felfogásom szerint sokkal könnyebb magát az Életcélt használni vezetőül, mint másokat, - személyt vagy eszményt, - mert ezek csak pillanatnyilag segíthetnek. Meggyőződésem, hogy aki pillanatnyi segítséget nyújt, kénytelen leszállítani az Igazságot. Az Igazság illetően lecsökkentése azonban a végső cél meghamisítása. Ha tehát mindenki maga tűzi ki célját, amely egyúttal a világ célja is, ekkor a kitűzött cél lesz a tanítója, közbenjárója, ami az egyetlen szükséges kellék, - amely mindenkit célhoz segít.

* * *

Én a tökéletességet, - ahova eljutottam, - oly módon értem el, hogy ebben az életben öntudatlanul vagy tudatosan minden szentély előtt imádkoztam. Alávettem magam másoknak, követve őket és éppen ezzel korlátok közé zártam azt, amit felszabadítani vágytam. Figyeltem mások harcát, hogyan igyekeznek felszabadítani és teljesíteni az életet. Tömegeket láttam küzdeni az élet felszabadításán, mások akarátának súlya alatt. Láttam embereket, akik bölcssek, és még sincsen meg bennük a végtelen boldogság érzete, mert nem töltötték be az életet. Olyanokat láttam, akik a nagy tömeg között is elhagyatottak, mert nem értették meg, vagy nem valósították meg ezt az életet. Mindezeket megfigyeltem, és mint a folyamat vizének bősége sodorja a tenger felé, úgy hajtott engem is saját tapasztalataim tömege, saját megértésem – a Beteljesedésbe.

Szabad vagyok, nem függök semmiféle irányzattól, nem vagyok foglya semmiféle rendnek, társadalomnak, vallásnak. Ezért teljes őszinteséggel ismételten mondom nektek, - remélem megértő szívvel elhiszitek, - hogy szeretnék mindnyájatokat szabaddá tenni. Nem az én külön kalitkámba hívogatlak titeket, mert nekem nincsen kalitkám. Mert mindenki a réginél tágasabb kalitkába vágyik, félek, hogy eszméimet arra használják fel, hogy újabb kalitkát alkossanak belőle. Ez pedig az Igazság megtagadása, meghamisítása volna. Szeretném, ha megmutathatnám nektek a világosságot, de fáklyátokat magatoknak kell meggyújtatnotok az örök tűz lángjánál.

Ha már egyszer felébredt bennetek a megértés és szeretet, akkor nem sodorhat el többé a tekintély forgataga, nem tarthat fogva a tradíciók hálója, vagy a hit délibábja. Mert ezek az eszmék újak, sokan lesznek, akik szembe szállnak velük, kérdésekkel fognak előállni, mások bírálgatják majd. Lesznek, akik ravasz érveikkel, bölcselkedéseikkel megzavarnak titeket egyénileg, kihoznak sodrotokból, és ezzel felborítják gondolkodásotokat. De én szeretném, hogy az elvetett mag elmétekben kihajtson, bármint tépik a szelek, bárhogyan tombolnak a romboló viharok, hogy megerősítsétek azt a kis palántát, amely majd sudaras fává nő a vándorok oltalmára, ezért támasszátok fel magatokban már a kezdet kezdetén kételyeiteket. Vizsgáljátok meg kételkedésekkel elméleteiteket, hiteiteket, és minden tudásotok. Vizsgáljátok át mindent kutatva, de ne úgy, hogy a kételkedés észrevétlenül lopózzék szíveitekbe. Meggyőződésem az, hogy az Igazság felfedezéséhez és megértésére a kételkedés nélkülözhetetlen. Ha mindent egyszerűen elfogadtok anélkül, hogy megvizsgáljátok, akkor ez az Igazság nem a tietek, s az, amit sajátotoknak gondoltok, nem valóság. Figyeljétek meg tavasszal az útszéli virágot: egész télen vágyott és küszködött, hogy szirmait kibonthassa, s egy arra menő fiúcska gondtalanul letépi, és így pusztul el. Ilyen gyöngye virághoz hasonlít az Igazságról szerzett tudásotok is, ha nem edződött meg a kételyek tüzeiben.

Hasonlóképpen értéktelen lesz az Igazságról szerzett tudásotok és megértésetek, ha nem vívta meg harcát a kételkedés és így fog elpusztulni minden alkotásotok olyan hamar,

mint az a virág, melyet egy kis fiú leszakított. Hogy valóban megértsetek az Igazságot és megállapodjon bennetek, nem szabad elüzni kételyeiteket. Támasszátok fel magatokban a kételkedést, hadd jöjjön kérlelhetetlen zordságában és kegyetlenségével. Vizsgáljátok meg teljes szigorúsággal, kérlelhetetlenül magatokat és azt az ismeretet, amit saját tudásotoknak véltetek. Mert én mondom nektek, hogy az ortodoxia csak akkor lép fel, amikor az elmében és szívben a hanyatlás jelei mutatkoznak. De ha szívetek és elmétek tudatosan ébreszti fel a kételyeket, akkor nem keletkezik ortodoxia, meghódolás a tekintélyek előtt, sem személyekbe vetett vakhit. Jelenleg mindnyájan olyan állapotban vagytok, hogy könnyen megzavarodtok és minden elmélet, vagyis inkább az Igazság új meglátása teljesen felborul és megsemmisül a kételyek viharában. Meggyőződésem, hogy eddig csak személyeket bálványoztatok, az Igazságot ember alkotta formákba zártátok, ezért nem magát az Ős gondolatot, nem magát az Igazságot imádtátok; az Igazságnak csupán azt a töredékét bálványoztatok, melyet egy emberi lény magába foglalt. Ha azonban a kételkedést lelketekben felkeltitek, akkor az eső módjára mossa el a hagyományok, századok és a vakhit porát és ekkor megbizonyosodtok a lényegesről és elmosódik mindaz, ami értéktelen, lényegtelen.

Mások könnyen felkeltik lelketekben a kételkedést, s ilyenkor kételkedtek mindenben, még a megértésben is, amit szenvedéseitekből merítettetek. Az ilyen kételkedés, amit mások ébresztettek föl és nem belőletek származott, nem tisztítja, nem világosítja meg a lelket: inkább még jobban megerősíti gyarló felfogásokat, személyek kicsinyes bálványozását és ragaszkodást valamihez, ami csak a pillanatnyi megnyugvást adhat és így árulója az Igazságnak. De ha a kételkedést őszinte szívvel támasztottátok fel magatokban, hogy próbára tegyétek, vajon igazán megértitek az Igazságot, melyet megpillantottatok, s ha végül abban is kételkedtek, hogy őszinte a kételkedésetek, akkor, ami még ezután is megmarad, igaz, tiszta, maradandó lesz.

Amit mondok, tulajdonképpen nem függ Krishnamurtitól, sem más személytől nem ered. Ez nem egyéni alkotás, hanem az örök Igazság. Mielőtt a tökéleteset, az örökkévalót megérthetitek, előbb a kételkedés árnyéka kell boruljon megértésetekre. A legtöbben félnek a kételyektől, mert bűnnek, vétéknek gondolják és elűzik elméjükből, és így megerősödnek gyarlóságukban, kicsinyességükben és személyiségek imadásában: és megszilárdítják a hajlékokat, melyekben romlás és enyészet tanyáz. De ha felébresztitek a kételyeket elmétekben és szívetekben, elmétek minden zugába, rejtekébe és kérlelhetetlenül vizsgáltok és bíraltok meg mindent, akkor, ami megmarad a saját tudásotok lesz, amely maradandó, végtelen és örök.

Azért növekedtem meg, mert mindig kételkedtem és elvettem mindent, és csak azt fogadtam el, ami az örök világosság fényében értékes volt. A lefokozott Igazságoknak csak a magvát vettem figyelembe, nem az Igazság sallangjait, nem azt, ahogyan az emberek azt átalakították. Elvettem a személyiségeket és félretettem a képeket, melyeket a világ bálványozott. Ezért tudtam fejlődni igazán. Mikor pedig feltámasztottam az igazi, végső, nagy kételkedést, mely lerombolta azt is, amit az apró kételyek teremtettek bennem, ekkor, aminek nincs határa, az Élet, mely nem ismer korlátokat, a boldogság, melyet nem homályosíthat el semmi-féle árnyék.

Amilyen bizonyos vagyok abban, hogy célhoz értem, titeket is ilyen bizonyossá szeretnélek tenni a magatok tudásában és abban, hogy ti is a jelenben vagy a jövőben célhoz értek. Ha megértitek szavaimat, bátran szembe néztek a kételyekkel, akkor valódi tanítványai lesztek az Igazságnak, s nem lesztek személyek követői – mint ma vagytok. Majd ha Krishnamurti az ember nem lesz veletek többé, újra béklyóba vernek az ősi hagyományok, avult felfogások. Újra rabjai lesztek a bálványozásnak és fogva tart benneteket a gépezet, amely az Igazságot lecsökkenti, átalakítja.

Azt akarom tehát, hogy felébredsetek magatokban a kételkedést, és hogy e kételkedés segítségével ésszerűen vizsgáljátok meg mindent, ami fontos, értékes, kedves nektek. Így meglátjátok, hogy minden, amiben hittetek, meggyőződések, hagyományok, a másoktól átvett

tudásotok – eltűnik, és romba dől a hatalmas épület, melyet hasztalanul és hiába emeltetek századokon át. Ezt kell tennetek állandóan az egész életen keresztül. Ha igazán keresitek az Élet értelmét, az Igazságot, amely az örök boldogság, akkor nem ragaszkodtok ahhoz, amit a múltban alkottatok, nem csüggtök többé olyan hiteken, mely már hasznavehetetlen és nem zárjátok szívetekben a személyiséget, mely közöttetek és az Igazság között áll. Akkor majd ledől a romlás csarnoka, leomlanak a válaszfalak, melyeket az ember kicsinyes felfogása, véleménye és a tekintély elve emelt. Csakis akkor tudtok majd igazán megérteni, csakis akkor nyerhettek teljes bizonyosságot, csakis akkor adhatjátok az Élet vizét a világ szomjúságának csillapítására.

A tökéletesség és Igazság csak úgy érhető el, ha őrizkedünk a fél-igazságoktól. Az örök Igazsághoz vezető út nem az, hogy a féligazságok teteje alá kerüljünk. Félre kell tennünk dogmákat, hitelveket, az Igazságról alkotott homályos képeket, semmit el ne fogadjunk, mindig kérdezzünk, és meg ne elégedjünk, és ne imádjuk a templomok csarnokaiban felállított bálványokat, személyeket, akik közöttetek és az Igazság között állnak. Mindent le kell rombolnotok, hogy találhassatok, és mindenben kételkednetek kell, hogy felfedezhessetek. Csak ekkor hömpölyöghet az Élet vize az egész világon át, s nem tűnik el, mint a bűvő patak, melyet elnyel a sivatag homokja.

Nem akarom, hogy imádjatok engem: nem akarom, hogy higgyetek nekem, nem akarok oltalmazó személyetek lenni, hogy belőlem oltárt emeljete hajlékotok számára: nem akarok mankótok lenni. Mert amit ti belőlem láttok, ez a test, ez a személy, ez nem valóság, hanem múlandó és elenyészik.

Csak akkor adhatjátok az Igazságot a maga szeplőtlen szépségében anélkül, hogy lealacsonyítanátok, ha megértitek, hogy mi van e forma mögött. De ez csak úgy lehetséges, ha folytonos kutatással és kételkedéssel kibontakoztatjátok magatokban az Igazságot. Láthatjátok, hogy korszakokon át, személyeket, bálványokat imádtak azok, akiket az Igazság tanítványainak neveznek, és másokat is arra biztattak, hogy hasonlóképpen cselekedjenek. Így alakították az Igazságot és ezzel árulói lettek annak. Ismeritek az Úr Buddha híres mondását, midőn így szólt: „Mindemellett, hogy én mondom nektek, mégsem igaz az, ha nem értitek.” De mert nem hallgattak a szavára, és a személyét imádták, a formát, mely az Igazságot tartalmazta, ebből származott a bonyodalmas hitfelfogások tömkelege, a sok előítélet okozta elferdítés, kicsinyes bálványozás és szűkfalú szentélyek.

Ha kimentek a világba – mert mennetek kell – és terjesztitek az új eszméket, de nem támaszkodtok külső tekintélyekre, és egyedül csak a ti megértésetek vezet – akkor nem lesztek az Igazság árulói, nem kisebbititek azt, nem alkottok hiábavaló menedékeket, és hiú múlandó ábrándokat, amelyek az Igazságnak csak egy töredékét nyújthatják, és nem az örök Igazságot a maga teljes egészében. Ekkor már fölötté álltok a kételyeknek és ez az igazán művelt, magas kultúrájú ember ismertető jele.

Művelt kultúremler alatt nem azt az embert értem, aki a modern élet vívmányainak a mestere. A kultúra a művelődés eredménye és kifejezője annak, hogy az egyes ember hogyan fogja fel az Igazságot.

Elsősorban a magas kultúrájú, művelt ember nem kér semmit önmaga részére, vagyis nem vár semmit senkitől. Ez nézetem szerint az első feltétel a magas kultúrájú ember számára. Ha tehát nem kell semmit kérnie másoktól, önmaga állítja fel életszabályait, önmaga saját világossága lesz, és nem vetít árnyékot mások életútjára. Külső tekintély nem befolyásolja, ismeretlen Istenektől nem fél, nem korlátozzák előítéletek, hagyományok, mert abban a pillanatban, amikor másokra támaszkodik, az Igazság megértése benne elhomályosodik.

Az intuíció kell vezesse őt, mely az intelligencia legmagasabb foka. Intelligencia alatt a tapasztalatok összességét, leszűrt eredményét értem – ebből ered az intuíció. Ha fel akarjátok magatokban ébreszteni az intuíciót, mely az egyetlen vezető, az egyetlen irányító, akkor tartsátok elméteket élénk lelkesedésben.

Kultúrált, művelt embernek türelmesnek, pártatlannak kell lennie, és képesnek arra, hogy azt, ami új, mielőtt elvetné, vagy elfogadná, elfogulatlanul és részrehajlás nélkül megvitatassa és megbírálja. A legtöbb ember lelkén a félelem az úr, fél az ismeretlentől, fél a babonától, az előítéletektől, a vágyaktól, fél az Istenektől, a hitfelfogásoktól, rendszerektől, bölcselésektől. Művelt ember nem félhet semmitől, mert abban az értelemben, ahogy én használom ezt a fogalmat, ez a szellemi fejlődés legmagasabb fokát jelöli. Az ilyen ember valóban megnyitotta szívét az Élet vizének, és amint a nagy vizek, úgy vándorol ő is a világban, semmire se vágyik, semmitől se fél, semmit se kíván saját magának. Ezt a fokot csak úgy érheti el valaki, ha az életvélt tekinti a legfőbb bírónak, legfőbb irányítójának. Az ilyen ember egyszerű és tiszta. Derült és nyugodt, mint a hegy orma a hajnali fényben, mert fölért oda, ahol a tapasztalatok járma alól teljesen felszabadult, mert már minden tapasztalatot keresztülment. Az ilyen ember betöltötte az élet rendeltetését, mert hagyta, hogy az Élet akadálytalanul fesse képeit, nem korlátozta kicsinyes felfogóképességével, és nem torzította el, és nem mételyezte meg az Életet.

A mélyből kell indulnunk, hogy a magasba érjünk. Közel kell kezdeni, hogy messzire juthassunk. Hogy elérhessük a hegycsúcsot, által kell mennünk az árnyékok völgyén.

Ó Barátaim, én is bolyongtam a völgyben és lakoztam az árnyak között, én is szenvedtem, és igazán szerettem. Ezért most szívem egész melegével mondom nektek, hogy a közvetlen, egyetlen ösvény, az egyszerű egyesülés a legjobb. Ha felismertétek ezt az ösvényt, és elértétek az egyesülést, akkor az idő minden bonyodalmával együtt eltűnik. Akkor a magatok Mestere, a magatok Istene és Világossága lesztek. Ha ezt igazán megértettétek, minden egyéb másodrendű lesz, tehát feleslegessé válik.

Kiadta: Csillag Alosztály, Budapest, 1928.